RuokaMinimi

Minna Kaljonen ja Jyri Seppälä
Suomen ympäristökeskus

Eduskunnan ympäristövaliokunta 18.10.2019

HE 29/2019 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2020

SYKE

RuokaMinimi –hankkeen* johtopäätöksiä

- Ruokavaliomuutoksella, lihan kulutuksen vähentämisellä ja peltojen hiilivarannosta huolehtimisella voidaan ruokavalion ilmastovaikutusta pienentää lähes 40 prosenttia
- Ilmastoystävälliset ruokavaliot olisivat myös ravitsemuksellisesti täysipainoisia ja lisäisivät hyvinvointia
- Ilmastoystävälliseen ruokajärjestelmään siirtyminen voi tukea suomalaisen maatalouden uusiutumista ja kilpailukykyä
- Kestävä ruokavaliomuutos vaatii vahvaa julkista ohjausta ja strategisia tavoitteita
- Normatiivisen, tiedollisen ja taloudellisen ohjauksen yhdistelmiä suunniteltava yhdessä
- Uusiutuminen vaatii ruokajärjestelmän eri osien vuorovaikutusta tukevaa lyhyen ja pitkän aikavälin politiikkaa

*) Luonnonvarakeskus vetoinen VNK-hanke 2017-2019

2020 talousarvioesitys

- Toimet on suunniteltava niin, etteivät ne näy vain menolisäyksinä budjetissa, vaan auttavat suomalaista ruokajärjestelmää **uusiutumaan**

- Turvepeltojen hiilivarantojen purkautumisen estäminen oltava keskiössä
  - uusien turvepeltojen raivauksen pysäyttäminen
  - olemassa olevien turvepeltojen säätösalaojitus, kosteikkoviljely
- Talousarvioestyksessä määrärahoja maatalouden ravinnekierron parantamiseksi sekä maatalouden biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien rahoittamiseen sekä ja uusiutuvan energian tuotantotukeen => oikeita toimia uudistamiseen, mutta eivät yksin riitä

- Tarvitaan myös
  - uusien taloudellisten ohjauskeinojen (esim. tariffi lannasta tuotetulle biokaasulle)
  - lainsäädännön (esim. vaatimus mädätyksen lopputuotteiden jalostamisesta kierrätyslannoitteeksi ja turvemaiden raivauskielto) kehittämistä
  - tuotannosta poistuneiden peltolohkojen ennallistamiseen uudenlaisia mekanismeja (tukiosuuksien siirtoa jne.)
  - ”vähähiilisyystuet” yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistukseen
  - ympäristökriteerien integrointi ravitsemussuosituksiin -> vahvistaa julkisten ruokapalveluiden käytännön työtä
  - ympäristö- ja terveysperusteisia veroja osana taloudellisia ohjauskeinoja

SYKE

2035 hiilineutraaliustavoitetta kohti oikeudenmukaisesti ja uutta luoden

- Maatalouden päästövähennysten toteuttaminen haasteellista
  - Maataloussektorin ilmastovaikutusten vähentäminen ei kuitenkaan näillä näkymin onnistu yksin teknisin keinoin, vaan vaatii eläinperäisten tuotteiden tuotannon ja kulutuksen vähentämistä

- Valtion tulee tukea ruokajärjestelmän uudistumista suuntaamalla maataloustukia ja tutkimus- ja innovaatiotoimia vahvemmin kotimaisen kasvivalikoiman monipuolistamiseen ja tukemalla viljelijöitä tuotantosuunnan vaihdoksessa.
  - Huomioitava yhtälailla YMP:n uudistuksessa

Kiitoksia mielenkiinnosta !